

මේ ආකාරයෙන් වන විනාශය අවම කිරීම හා වන භායනය අවම කිරීම සිදුවන්නේ ද යන්න තිශ්චිත ක්‍රමවේදයක් මගින් නිරීක්ෂණයට ලක් කිරීමට තිශ්චිතය. ඒ අනුව වනාන්තර කාබන් සංචිත ප්‍රමාණය මත අදාළ රටට ලැබෙන මූල්‍යමය ප්‍රදානය තීරණය කිරීම කිසියම් ස්ථාපිත යාන්ත්‍රණයක් හරහා සිදුවේ.

මෙහිදී අදාළ රටේ රාජ්‍ය ආයතනවල මෙන්ම එම වනාන්තර ආශ්‍රිතව ජීවත්වන ප්‍රජාව හා ප්‍රජා කණ්ඩායම් සතු වද වැදගත් කාර්යභාරයක් තිබේ. මේ වැඩසටහන යටතේ වනාන්තර ආරක්ෂා කිරීම වැදගත් බව පැහැදිලිය. මෙහිදී වනාන්තර ආශ්‍රිතව ජීවත්වන හා ඒවායෙන් යම් යම් ප්‍රතිලාභ ලබන ප්‍රජාවගේ අයිතීන් ආරක්ෂාවීමද, ඔවුන්ට මේ වනාන්තර ආරක්ෂා කිරීමේ ප්‍රතිලාභ ලැබීම තහවුරුවීමද වැදගත් කරුණකි. උක්ත වැඩසටහනේ නියම ප්‍රතිලාභ ලැබෙන්නේ අදාළ වනාන්තර ආශ්‍රිතව දිවිගෙවන ජනතාවට එය ආරක්ෂා කිරීමේ ප්‍රතිලාභ ලැබීම තුළය. මේ තත්ත්වය හමුවේ සංරක්ෂණය අරමුණු කරගත් ප්‍රජා සංවිධානවලට හා ප්‍රජාවට මේ වැඩසටහනේදී යම් කාර්යභාරයක් තිබේ.

මේ වනවිට ශ්‍රී ලංකාවේදී ක්‍රියාත්මකයි

REDD පෙර සූදානම් (REDD Readiness) වැඩසටහනක් මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ දී ක්‍රියාත්මක වේ. මෙහි අරමුණ වන්නේ REDD+ යාන්ත්‍රණය සඳහා අවශ්‍යවන ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීමය.

මේ සඳහා වූ කාර්යාලයක් හරහා ක්‍රියාත්මක වන මේ වැඩසටහනට රාජ්‍ය පාර්ශ්වකරුවන් ලෙස පරිසර අමාත්‍යාංශය, වන සංරක්ෂණ හා වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව වැනි ආයතන වේ. එසේම මීට සිවිල් සමාජය, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, ප්‍රජා සංවිධාන, ආදිවාසී සංවිධාන ආදී විවිධ සංවිධාන සම්බන්ධ කර ගැනේ. මේ වනවිට මූලික මට්ටමේ කටයුතු සිදුකරමින් පවතී.

ශ්‍රී ලංකා REDD වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ පාර්ශ්වකරුවන් වන්නේ

- # පරිසර හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය.
- # වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- # වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- # දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ලෙකම් කාර්යාලය

එහි ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නියෝජිතායතන වන්නේ

- # එක්සත් ජාතීන්ගේ ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය (FAO)
- # එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන (UNDP)
- # එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහන (UNEP)

අනෙක් පාර්ශ්වකරුවන් වන්නේ

- # ප්‍රජාව හා ආදිවාසී කණ්ඩායම්
- # සිවිල් සමාජය හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන
- # පෞද්ගලික අංශය
- # විද්වතුන් හා ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවීණයන්
- # සංවර්ධන හා සංරක්ෂණ කටයුතුවල නිරත පාර්ශ්ව

ශ්‍රී ලංකා හරිත ව්‍යාපාරය (සංස්ථාපිත)
இலங்கை பசுமை இயக்கம் (සැදුනෙකිසිසු)
The Green Movement of Sri Lanka Inc.

අංක 110/18 ඒ, 16 වන පටුමග, වික්‍රමසිංහපුර, බත්තරමුල්ල.
 இல: 110/18A, 16வது ஓழுங்கை, விக்கிரமசிங்கபுர, பத்தரமுல்லை.
 No. 110/18 A, 16th Lane, Wickramasinghapura, Battaramulla, Sri Lanka.
 Tel: + 94 - (0)11- 2077261 Fax: + 94 - (0)11- 2775215
 E-Mail: office@gmsl.lk Web: www.gmsl.lk

REDD
වැඩසටහන

REDD (Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation) වැඩසටහන යනු කුමක්ද?

REDD හෙවත් වන විනාශය හා වන භායනය නිසා සිදුවන හරිතාගාර වායු විමෝචන අඩුකිරීම යනු මේ වන විට ලෝකයේ දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවල ක්‍රියාත්මක වන එකසත් ජාතීන්ගේ සහයෝගීතා යාන්ත්‍රණයක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය. එය දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ එකසත් ජාතීන්ගේ රාමුගත සම්මුතිය (UNFCCC) යටතේ ක්‍රියාත්මක වන්නකි. මෙහිදී වන විනාශය හා වන භායනය අවම කිරීම සිදුකරන දියුණු වෙමින් පවත්නා රටවලට ඒ සඳහා දිරිගැන්වීමක් ලෙස මූල්‍යමය ප්‍රදානයක් සිදුකිරීමට නියමිතය. එය සිදුවන්නේ ඒ රටවල වනාන්තරවල පවත්නා කාබන් සංචිත ප්‍රමාණය මතය. මේ අනුව මෙය එක්තරා ආකාරයකට වනාන්තර ආරක්ෂා කිරීම වෙනුවෙන් ආර්ථික වශයෙන් ප්‍රතිපාදන සැපයීමක් බඳුය.

මේ වැඩසටහනේ අරමුණ වන්නේ ලෝකයේ පවත්නා වනාන්තර විනාශ වීම නිසා හා වනාන්තර භායනයට ලක්වීම නිසා වායුගෝලයට හිකුත් විය හැකි හරිතාගාර වායු විමෝචන අඩුකිරීමයි. වන විනාශය හා වන භායනයද ඇතුළත් භූමි භාවිතය නිසා ඇතිවන හරිතාගාර වායු විමෝචන ප්‍රමාණය, ලෝකයේ සමස්ත හරිතාගාර වායු විමෝචන ප්‍රමාණයෙන් 20%කට වඩා අධික බව විවිධ අධ්‍යයනවලින් ගණන් බලා තිබේ. (තවත් වාර්තාවකට අනුව, වන විනාශය හා වන භායනය පමණක් මුළු හරිතාගාර වායු විමෝචන ප්‍රමාණයෙන් 18%ක් සඳහා හේතු වේ) මේ ප්‍රමාණයෙන් යම් ප්‍රමාණයක් අඩු කළ හැකි නම්, ඒ මගින් මිනිතලය උණුසුම්වීම අවම කිරීමට හැකි බව පැහැදිලිය.

මේ වැඩසටහන ආරම්භවන්නේ, වන විනාශයෙන් හා භායනයෙන් හිකුත්වන විමෝචන අඩුකිරීම දේශගුණ විපර්යාස අවම කළ හැකි උපක්‍රමයක් ලෙස සැලකීම පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමට 2005 වර්ෂයේදී පමණ වැඩි වනාන්තර

ජාතීන්ගේ එකමුතුව නමින් දියුණු වනරටවල් කිහිපයක් ඉදිරිපත් කළ අදහසක් මතය. 2007 වර්ෂයේදී බාලිහිදී පැවැති දේශගුණ සමුළුවේ දී මේ සඳහා වඩාත් පුළුල් වූ පිළිගැනීමක් ලැබිණි. ජාත්‍යන්තර සාකච්ඡාවලදී තවදුරටත් වර්ධනය වූ මෙය 2010 වර්ෂයේදී REDD+ යනුවෙන් වර්ධනය වන්නේ වනාන්තර කාබන් සංචිත සංරක්ෂණය, වනාන්තර තිරසර ආකාරයෙන් කළමනාකරණය කිරීම හා වනාන්තර කාබන් සංචිත වැඩිදියුණු කිරීමද ඇතුළත් කිරීමෙනි. මේ අනුව උක්ත වැඩසටහන දියුණුවන රටවලට වැඩි ප්‍රතිලාභයක් ලබාගත හැකි වැඩසටහනක් දක්වා වර්ධනය වී ඇති බව සඳහන් කළ හැකිය.

REDD වැඩසටහනේ ප්‍රතිලාභ

REDD වැඩසටහනේ ප්‍රතිලාභ අතරින් වඩාත් වැදගත් වන්නේ හරිතාගාර වායු විමෝචන අවම කළ හැකි වීම බව පැහැදිලිය. ඉන් අද වන විට ලෝකයේ ප්‍රමුඛ පෙළේ පාරිසරික ගැටලුවක් බවට පත්වී ඇති දේශගුණ විපර්යාස පාලනය කිරීම සඳහා අවස්ථාවක් ලැබේ. REDD වැඩසටහන ඒ සඳහා කරන උත්සාහයකි.

එහෙත් මේ හරහා ලබාගත හැකි තවත් ප්‍රයෝජන තිබේ. නිදසුනක් ලෙස ගතහොත් මෙමගින් දියුණුවන රටවල දැකිය හැකි වනාන්තර විනාශ වී යා නොදී ආරක්ෂා කරගත හැකිය. ඒ හරහා වනාන්තරවලින් ලැබෙන පාරිසරික සේවා අධ්‍යයනය ලබාගැනීමට හැකියාව ලැබේ. නිදසුනක් ලෙස ජල සුරක්ෂිතතාවය සඳහා වනාන්තරවල වැදගත්කම ඉහළය. ජලගැලීම් හා භායනම් වැනි

සවාභාවික ආපදා අවම කිරීමේලා වනාන්තර වැදගත් වේ. එසේම මේ රටවල දැකිය හැකි පෞද්ගලිකත්වය සංරක්ෂණය සඳහා වනාන්තර ආරක්ෂාවීම බෙහෙවින් වැදගත්ය. අනෙක් අතට දැව සැපයුම සඳහා මෙන්ම හා දැව නොවන වන නිෂපාදන මගින් වනාන්තර ආශ්‍රිතව ජීවත්වන ජනතාවගේ ජීවනෝපාය සපයා ගැනීමේ ලා වනාන්තරවලින් වැදගත් කාර්යයක් ඉටු වේ.

දියුණුවන රටවල වනාන්තරවලට ඇති ජීවිතයට හේතුවක් වන්නේ ආර්ථික සංවර්ධනය ආශ්‍රිත මූල්‍යමය කරුණු වන බැවින් මෙවැනි වැඩපිළිවෙලක් මගින් ලැබිය හැකි සහායක් ඇති බව පැහැදිලිය. එසේම අඩු-කාබන් සංවර්ධන පිළිවෙතක් කරා යොමුවීම සඳහා ද මේ රටවලට අවස්ථාවක් ලැබේ.

මෙය සිදු කළහැක්කේ කෙසේද?

වන විනාශය හා වනාන්තර භායනයට ලක්වීම වැළැක්වීමෙන් මෙය සිදුකළ හැකිය. ඒ සඳහා අදාළ සාධක ඉවත් කළ යුතු වේ. නිදසුනක් ලෙස ගතහොත් කෘෂිකාර්මික හා වැවිලි කටයුතු සඳහා වනාන්තර හෙළි කිරීම, වනබිම් ගොවිපොළ සතුන්ට අවශ්‍ය තෘණබිම් බවට පත් කිරීම, විනාශකාරී ලෙස සිදුවන දැව හෙළීම් හා මහාපරිමාණ සංවර්ධන වැඩසටහන් ආදිය නිසා ඇතිවන බලපෑම් පාලනය කිරීම මෙහිදී වැදගත් වේ. මේ සඳහා කටයුතු කිරීම REDD යාන්ත්‍රණය හා සම්බන්ධවන රටේ කාර්තාරයක් වේ.

